

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

На основу члана 16. Закона о заштити узбуњивача ("Службени гласник РС", број 128/14), у даљем тексту: Закон), Правилника о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и о другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених ("Службени гласник РС", број 49/15 у даљем тексту: Правилник), Правилника о поступку унутрашњег узбуњивања Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици број 15-21/4, сходно члану 41. став 1. тачка 5. Статута Економског факултета, декан Економског факултета дана 01.12.2015. године, доноси

ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ УНУТРАШЊЕГ УЗБУЊИВАЊА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређује се поступак унутрашњег узбуњивања, одређивање овлашћеног лица за пријем информација и вођење поступка у вези са узбуњивањем као и друга питања од значаја за унутрашње узбуњивање на Економском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици (у даљем тексту: Факултет).

Члан 2.

Узбуњивање је откривање информације која садржи податке о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера.

Узбуњивач је физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва.

Унутрашње узбуњивање је откривање информације послодавцу.

Штетна радња је свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу, или лицу које има право на заштиту као узбуњивач, угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај.

Радно ангажовање је радни однос, рад ван радног односа, волонтирање, вршење функције, као и сваки други фактички рад за послодавца.

Члан 3.

Декан Факултета посебном одлуком одређује лице за пријем информације и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем (у даљем тексту: овлашћено лице), која се истиче на огласној табли Факултета.

II ПОСТУПАК УНУТРАШЊЕГ УЗБУЊИВАЊА

Покретање поступка

Члан 4.

Поступак унутрашњег узбуњивања почиње достављањем информације овлашћеном лицу.

Достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем врши се писаним или усменим путем.

Достављање информације

Члан 5.

Писано достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем може се учинити непосредно предајом писмена о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем, обичном или препорученом пошиљком, као и електронском поштом, на е-маил овлашћеног лица за пријем информације и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Ако је поднесак упућен електронском поштом, као време подношења послодавцу, сматра се време које је назначено у потврди о пријему електронске поште, у складу са Законом.

Ако се достављање писмена о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем врши обичном или препорученом пошиљком, односно електронском поштом, издаје се потврда о пријему информације. У том случају се као датум пријема код препоручене пошиљке наводи датум предаје пошиљке пошти, а код обичне пошиљке, датум пријема пошиљке код послодавца.

Обичне и препоручене пошиљке на којима је означено да се упућују овлашћеном лицу, или на којима је видљиво да се ради о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем, може да отвори само наведено овлашћено лице.

У складу са претходним ставом, запослени који раде на пословима пријема и распоређивања поште, дужни су да све пошиљке на којима је видљиво да садрже информацију о унутрашњем узбуњивању, заведу и неотворене доставе овлашћеном лицу.

Усмено достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, констатује се записнички.

Потврда о пријему информације

Члан 6.

Потврда о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем треба да садржи следеће податке:

- 1.) Кратак опис чињеничног стања о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем;
- 2.) Време, место и начин достављања информације;
- 3.) Број и опис прилога поднетих уз информацију о унутрашњем узбуњивању;
- 4.) Податке о томе да ли узбуњивач жели да подаци о његовом идентитету не буду откривени;
- 5.) Податке о Факултету;
- 6.) Печат Факултета и
- 7.) Потпис овлашћеног лица.

Потврда о пријему информације може садржати потпис узбуњивача и податке о узбуњивачу, уколико он то жели.

Записник о усмено достављеној информацији

Члан 7.

Усмено достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, врши се усмено на записник.

Записник садржи:

- 1.) Податке о Факултету и лицу које саставља записник;
- 2.) Време и место сачињавања записника;
- 3.) Податке о присутним лицима;
- 4.) Опис чињеничног стања о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем, податке о времену, месту и начину кршења прописа из области радних односа, безбедности и здравља на раду, људских права запослених, опасностима по њихов живот, здравље, општу безбедност, животну средину, указивање на могућност настанка штете великих размера и друго;
- 5.) Примедбе узбуњивача на садржај записника или његову изјаву да нема никаквих примедби на записник и да се у потпуности слаже са његовом садржином;
- 6.) Потпис овлашћеног лица и
- 7.) Печат Факултета.

Поступање по информацији

Члан 8.

Овлашћено лице дужно је да:

- 1.) Штити податке о личности узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити његов идентитет, осим ако се узбуњивач не сагласи са откривањем тих података, а у складу са законом који уређује заштиту податка о личности;
- 2.) Приликом пријема информације, обавести узбуњивача да његов идентитет може бити откривен надлежном органу, ако без откривања идентитета узбуњивача не би било могуће поступање тог органа, као и да га обавести о мерама заштите учесника у кривичном поступку;
- 3.) Ако је у току поступка неопходно да се открије идентитет узбуњивача, о томе обавести узбуњивача, пре откривања његовог идентитета.
- 4.) Поучи узбуњивача да своје информације у вези са унутрашњим узбуњивањем даје под пуном материјалном и кривичном одговорношћу, те да давање лажног исказа представља кривично дело предвиђено одредбама Кривичног закона.

Члан 9.

У случају анонимних обавештења, поступа се у складу са Законом.

Факултет не сме предузети мере у циљу откривања идентитета анонимног узбуњивача.

Члан 10.

Након пријема информације, Факултет је дужан да по њој поступи без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема информације.

У циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, овлашћено лице које води поступак, предузима одговарајуће радње, о чему обавештава декана Факултета, као и узбуњивача, уколико је то могуће на основу расположивих података.

Декан је обавезан да предузме све расположиве радње и мере у циљу утврђивања и отклањања неправилности указаних информацијом, као и да обустави све утврђене штетне радње и отклони њене последице.

Члан 11.

Приликом вођења поступка унутрашњег узбуњивања, овлашћено лице које води поступак, може узети изјаве од других лица у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, о чему саставља записник.

Записник садржи:

- 1.) Податке о Факултету и лицу које сачињава записник;
- 2.) Време и место сачињавања записника;
- 3.) Податке о присутним лицима;
- 4.) Опис утврђеног чињеничног стања поводом информације у вези са унутрашњим узбуњивањем;
- 5.) Примедбе присутног лица на садржину записника, или његову изјаву да нема никаквих примедби и да се у потпуности слаже са садржином записника;
- 6.) Потпис присутних лица и овлашћеног лица и
- 7.) Печат Факултета.

Информисање узбуњивача

Члан 12.

На захтев узбуњивача, Факултет је дужан да пружи обавештења узбуњивачу о току и радњама предузетим у поступку, као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку.

Факултет је дужан да обавести узбуњивача о исходу поступка по његовом окончању, у року од 15 дана од дана окончања поступка.

Члан 13.

По окончању поступка, овлашћено лице:

- 1.) Саставља извештај о предузетим радњама у поступку о информацијама у вези са унутрашњим узбуњивањем,
- 2.) Предлаже мере ради отклањања уочених неправилности и последица штетне радње насталих у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Извештај о предузетим радњама

Члан 14.

Извештај о предузетим радњама у поступку о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем из члана 13. тачка 1.) овог Правилника доставља се: декану Факултета и узбуњивачу.

Извештај треба да садржи следеће:

- 1.) Време, место и начин пријема информације у вези са унутрашњим узбуњивањем;
- 2.) Радње које су након тога предузете у циљу провере информације;
- 3.) Која су лица обавештена о радњама предузетим у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем уз навођење датума и начина њиховог обавештења;
- 4.) Шта је утврђено у поступку о информацији, уз навођење конкретног чињеничног стања (налаз и мишљење);
- 5.) Потпис овлашћеног лица и
- 6.) Печат Факултета.

Члан 15.

Узбуњивач се може изјаснити о извештају у року од 5 радних дана од дана његовог пријема.

Члан 16.

На основу поднетог извештаја овлашћеног лица и евентуалног изјашњења узбуњивача, Факултет ће донети одлуку којом ће се утврдити да ли су постојале неправилности и штетне радње, као и да ли су такве радње изазвале штетне последице.

Члан 17.

У случају утврђивања постојања неправилности и штетних радњи, факултет у одлуци из члана 16. овог Правилника може наложити мере ради њиховог отклањања.

III ПРАВО НА ЗАШТИТУ УЗБУЊИВАЧА

Члан 18.

Узбуњивач има право на заштиту у складу са Законом, ако:

- 1.) Изврши узбуњивање код послодавца, овлашћеног органа или јавности на начин прописан Законом;
- 2.) Открије информацију која садржи податке о кршењу прописа у року од једне године од дана сазнања за извршену радњу због које врши узбуњивање, а најкасније у року од десет година од дана извршења те радње;
- 3.) Ако би у тренутку узбуњивања, на основу расположивих података, у истинитост информације, поверовало лице са просечним знањем и искуством као и узбуњивач.

Члан 19.

Право на заштиту од узбуњивања имају и повезана лица.

Повезана лица има право на заштиту као узбуњивач, ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због повезаности са узбуњивачем.

Право на заштиту као узбуњивач има лице које учини вероватним да је према њему предузета штетна радња, ако је лице које је предузело штетну радњу погрешно сматрало да је то лице узбуњивач, односно повезано лице.

Лице које тражи податке у вези са информацијом, има право на заштиту као узбуњивач, ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због тражења тих података.

Члан 20.

Овлашћено лице дужно је да штити податке о личности узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити његов идентитет, осим ако се узбуњивач не сагласи са откривањем тих података а у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Свако лице које сазна податке из става 1. овог члана, дужно је да штити наведене податке.

Овлашћено лице дужно је да приликом пријема информације, обавести узбуњивача да његов идентитет може бити откривен надлежном органу, уколико без откривања његовог идентитета не би било могуће поступање тог органа, као и да га обавести о мерама заштите учесника у кривичном поступку.

Ако је у току поступка неопходно да се открије идентитет узбуњивача, овлашћено лице дужно је да о томе обавести узбуњивача, пре откривања његовог идентитета.

Подаци из става 1. овог члана не смеју се саопштити лицу на које се указује у информацији, ако посебним законом није другачије прописано.

Члан 21.

Забрањена је злоупотреба узбуњивања.

Злоупотребу узбуњивања врши лице које:

- 1.) Достави информацију за коју је знало да није истинита
- 2.) Поред захтева за поступање у вези са информацијом којом се врши узбуњивање тражи противправну корист.

Злоупотреба узбуњивања представља тежу повреду радне обавезе, због које се запосленом лицу може отказати уговор о раду.

Спречавање узбуњивања је забрањено и представља тежу повреду радне обавезе због које се запосленом лицу може отказати уговор о раду.

Узбуњивање ако су у информацији садржани тајни подаци

Члан 22.

Информација може да садржи тајне податке.

Под тајним подацима из става 1. овог члана, сматрају се подаци који су у складу са прописима о тајности података претходно означени као тајни.

Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач и друга лица дужни су да се придржавају општих и посебних мера заштите тајних података, прописаних законом који уређује тајност података.

Забрана стављања узбуњивача у неповољнији положај и накнада штете

Члан 23.

Факултет је дужан да, у оквиру својих овлашћења, заштити узбуњивача од штетне радње, као и да предузме неопходне мере ради обустављања штетне радње и отклањања последица штетне радње.

Факултет не сме, чињењем или нечињењем, да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а нарочито ако се неповољнији положај односи на:

- 1.) Запошљавање;
- 2.) Стицање својства приправника или волонтера;
- 3.) Рад ван радног односа;

- 4.) Образовање, оспособљавање или стручно усавршавање;
- 5.) Напредовање на послу, оцењивање, стицање или губитак звања;
- 6.) Дисциплинске мере и казне;
- 7.) Услове рада;
- 8.) Престанак радног односа;
- 9.) Зараду и друге накнаде из радног односа;
- 10.) Учешће у добити послодавца;
- 11.) Исплату награде и отпремнине;
- 12.) Распоређивање или премештај на друго радно место;
- 13.) Непредузимање мера ради заштите због узнемиравања од стране других лица;
- 14.) Упућивање на обавезне здравствене прегледе, или упућивање на прегледе ради оцене радне способности.

Члан 24.

Забрањено је предузимати штетне радње.

У случајевима доношења због узбуњивања, узбуњивач има право на накнаду штете, у складу са законом који уређује облигационе односе.

IV СУДСКА ЗАШТИТА

Члан 25.

Узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту.

Судска заштита остварује се подношењем тужбе надлежном суду за заштиту у вези са узбуњивањем, у року од шест месеци од дана сазнања за предузету штетну радњу, односно три године од дана када је штетна радња предузета.

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Овај Правилник ступа на снагу даном објављивања.

Објављивање ће се извршити на интернет страници Економског факултета.

Д е к а н

Проф. др Звездица Симић, с.р.